

GREGORIJANSKE MAŠE

1) Začetki »gregorijanskih maš«

Sv. Gregor Veliki pripoveduje, da je v samostanu pri sv. Andreju na hribu Celiju v Rimu umrl menih Just, ki si je skrnil tri zlate kovance. Po njegovi smrti je Gregor določil, naj se zanj opravi trideset dni vsak dan ena maša. Ko se je opravila trideseta, se je rajni prikazal svojemu bratu Kopiozu in mu naznanil, da je rešen iz vic (sv. Gregor Veliki, *Dialoghi* 1. 4, pogl. 55, v: Migne, PL 77,420). Ta dogodek je bil povod, da so v Zahodni Cerkvi začeli obhajati tako imenovane »gregorijanske maše«.

2) Kako jih opraviti?

Svete maše se morajo opraviti v tridesetih dneh in ne, da bi dve ali več maš opravili v enem dnevu. Ni nujno, da jih opravlja le en duhovnik. Vrh tega pa je koncilsko kongregacija 24. februarja 1967 izjavila, da:

»Če se zaporedje tridesetih maš iz nepredvidenega (npr. zaradi nenadne bolezni) ali iz kakega drugega pametnega vzroka (npr. pogrebne ali poročne maše) prekine, se po odločitvi Cerkve ohranijo sadovi prošnje, ki jih je doslej cerkvena praksa in pobožnost vernikov priznavala temu zaporedju tridesetih maš. Ordinarij pa naj po potrebi nadzira, da v tako važni stvari ne bo prišlo do razvad« (prim. AAS 59 /1967/, 229-230).

V tem odloku lahko vidimo pedagoško opozorilo, naj bi vernike poučili, da sama nepretrganost v maševanju ne učinkuje nekako magično, kakor da bi Boga prisilili, da dušam podeli določene sadove.

Koliko maš sme duhovnik opraviti na dan?

Duhovnik lahko na dan opravi le eno mašo, za katero lahko dobi dar, ki ga je v določeni pokrajini določila Škofovska konferenca (prim. ZCP 951). V kolikor pa duhovnik zaradi pastoralne potrebe opravi na isti dan več maš, mora dar za drugo ali tretjo mašo brezpogojno oddati za namene, ki jih določi ordinarij. Edino na božični dan smejo po stari navadi vsi mašniki opraviti tri svete maše in si obdržati štipendij (ZCP 952).

V srednjem veku (predvsem v času 9. in 13. stoletja) so mnogi maševali dvakrat ali trikrat na dan, da bi ustregli željam po votivnih mašah. To navado so pozneje mnoge sinode in papeži omejevali. Tako je na primer že papež Inocenc III. leta 1206 odredil, naj mašnik mašuje dvakrat na dan samo tedaj, če je to res nujno potrebno – »causa necessitatis«. Tudi po sedanjih navodilih je »binatio Missae« dovoljena samo ob posebnih pastoralnih potrebah, medtem ko ob nedeljah in zapovedanih praznikih celo trikrat (ZCP 905).

Koliko namenov sme duhovnik sprejeti za eno mašo?

Zaradi pastoralne urejenosti je Cerkev določila, da se sme za eno mašo sprejeti le en dar oziroma le en namen, ki pa ni nujno, da je le za enega pokojnega, kakor to velja pri »gregorijanskih mašah«, ampak je lahko en namen za več pokojnih ali pa tudi za druge potrebe. V takšnem primeru lahko duhovnik pri maši (v prošnjah vernikov za vse potrebe) omeni več imen pokojnih. To še posebej pride do izraza takrat, ko somašujeta dva ali več duhovnikov. Tako lahko pride do tega, da duhovnik omeni štiri imena pokojnih od prvega mašnega namena in eno ime od drugega mašnega namena, kar ne pomeni, da je vključil pet namenov. Nikakor pa ni dovoljeno združevati mašnih namenov, ampak je treba »vsako mašo opraviti po posameznem namenu darovalca« (kan. št. 948). Tudi v primeru, »če se za mašne namene daruje vsota denarja, ne da bi bilo označeno število maš, se to število določi po višini daru, kjer biva darovalec (prim. ZCP št. 950).

p. Slavko Krajnc